

OK 2007: Mæglingsforslag og sammenkædning

Sidste fase i overenskomstforløbet

FAKTABOKS

JESPER DUE og JØRGEN STEEN MADSEN

Forligsmanden strikker sammen med LO og DA et samlet mæglingsforslag sammen, når langt den overvejende del af overenskomstområderne er nået til forlig enten ved egen kraft eller med forligsmandens bistand (De seneste runder 95-97 pct.). Fremsettelse af mæglingsforslag forudsætter, at ingen af hovedorganisationerne direkte modsætter sig dette.

Den samlede mæglingspakke består for det første af de indgåede forlig, for det andet af bestemmelser, der på baggrund af de indgåede forlig fastsætter vilkårene for de områder, hvor der endnu ikke er nået forhandlingsresultater, og for det tredje af evt. tværgående bestemmelser som et resultat af de afsluttende drøftelser mellem LO og DA. Typiske eksempler har været øgede FIU-midler (til tillidsrepræsentantuddannelse mv.) og forhøjet ATP-bidrag.

Forligsmanden sender mæglingsforslaget til afstemning, der i DA foregår ved kompetent forsamling og i LO-forbundene ved urafstemning, med en frist på ca. 3 uger.

Afstemningen er sammenkædet, dvs. at alle stemmer lægges sammen, og at det er det samlede ja- eller nej-fleral, der er afgørende.

Det er almindeligt, at denne sammenkædning også omfatter overenskomster mellem DA-organisationer og forbund uden for LO, fx overenskomsterne i SAS, hvoraf nogle er indgået med forbund under FTF. Da SAS er medlem af DI, forlanger DI, at også aftalerne for denne virksomhed omfattes, således at der ikke er medlemsvirksomheder, der risikerer at komme i konflikt – selv om der i øvrig generelt er indgået forlig, som er vedtaget.

Sammenkædningen af aftaler med forbund uden for LO har været omdiskuteret. Fx klagede Dansk Journalistforbund efter forhandlingerne i 1993 til ILO over at være omfattet af en sådan fælles afstemning. ILO udtalte i 1994 kritik af sammenkædningen med henvisning til, at der ikke havde været ført reelle forhandlinger på området, inden mæglingsforslaget blev formuleret og sendt til afstemning. Det har betydet, at forligsmanden siden har sørget for, at et sådant reelt forhandlingsforløb har været ført – dvs. at han skal vurdere, at forhandlingsmulighederne er udtømte – før han foretager en sammenkædning. Men praksis med at inkludere aftaler med forbund uden for LO er blevet fastholdt.

Ved urafstemningen betyder et samlet ja-flertal, at mæglingsforslaget er vedtaget. Mæglingsforslaget forkastes med almindeligt nej-flertal, såfremt mindst 40 pct. af de stemmeberettigede har deltaget i afstemningen. Hvis deltagelsen ligger lavere, kræves der kvalificeret majoritet. Det indebærer, at mindst 25 pct. af de stemmeberettigede medlemmer har stemt nej.

Jesper Due og Jørgen Steen Madsen er professorer og arbejdsmarkedsforskere ved forskningscenteret FAOS, Sociologisk Institut, Københavns Universitet.

FAOS
08.03.07